

Recenzja „Wesela” S. Wyspiańskiego

„Wesele” Stanisława Wyspiańskiego po raz pierwszy zostało wystawione 16 marca 1901r. Premiera dramatu wywołała spore poruszenie i zainteresowanie. Utwór odwołuje się do faktycznego wesela poety Lucjana Rydla z chłopką Jadwigą Mikołajczykówną, które odbyło się 20 listopada 1900r. w podkrakowskich Bronowicach. Małżeństwo oparte na nierównościach społecznych, czyli mezalians, wywoływało duże kontrowersje w ówczesnych czasach.

Sam utwór jest dramatem podzielonym na trzy akty. Pierwszy ma charakter realistyczny i takie są też występujące w nim postacie. Drugi ma natomiast charakter fantastyczno-symboliczny i jest związany z osobami dramatu (widmami), które ukazują się postaciom rzeczywistym, czyli uczestnikom wesela. Trzeci akt łączy obie części ze sobą. Dramat opowiada o relacjach dwóch stanów społecznych polskiej ludności, czyli chłopów i inteligencji. Obie grupy nie żyją w zbyt dobrych stosunkach. Mają na to wpływ wydarzenia z przeszłości, takie jak rabacja galicyjska z 1846r., podczas której chłopci dokonali rzezi na inteligencji. Oba stany całkowicie się różnią. Inteligencja pozornie zachwyca się wsią, nie ma pojęcia o życiu na wsi i nie rozumie go. Doskonałym przykładem jest Radczyni. Inteligencja traktuje chłopów pogardliwie (np. dziennikarz zbywa Czepca podczas rozmowy). Obie grupy cechuje egoizm klasowy, chociaż chłopci posiadają szacunek do inteligencji. Nie chcą popełniać błędów z przeszłości. Łącznikiem obu stanów jest Gospodarz (Włodzimierz Tetmajer), który wywodzi się z inteligencji, ale od dziesięciu lat mieszka na wsi. Dostrzega potęgę chłopstwa. Relacje obu grup niekorzystnie wpływają na walkę Polaków o niepodległość (okres zaborów). Oba stany nie potrafią się zjednoczyć, a szczególną bierność wykazuje inteligencja, która wydaje się być obojętna na sytuację kraju. Zupełnie odwrotną postawę wykazują chłopci, którzy są pełni zapału i chęci do walki. Odznaczają się postawą patriotyczną.

W utworze występuje bardzo dużo symboli. Szczególnie istotnymi są złoty róg, czapka z piór i chocholi taniec. Pierwszy z nich symbolizuje nadzieję na odzyskanie niepodległości przez Polaków. Niestety, Jasiek gubi go schylając się po czapkę z piór, która z kolei symbolizuje próżność oraz zgubę naszego narodu. Chocholi taniec prowadzony przez Chochoła jest ostateczną porażką Polaków. Taniec jest somnambuliczny, senny, społeczeństwo polskie jest niezdolne do podjęcia walki o niepodległość. Tańczą jak Chochół im zagra.

Samego Chochoła możemy interpretować na dwa sposoby. Z jednej strony jako bezwzględny zaborcę, który nie pozwala rozwinąć się Polakom, z drugiej strony jest to krzew róży, który na wiosnę odrodzi się i zrzuci z siebie słomę. Być może jest to symbol odzyskania przez Polskę niepodległości?

Osobiście uważam, że „Wesele” jest fantastycznym utworem. Ukazuje rzecz najważniejszą, czyli starania o wolność naszego kraju. „Wesele” jest bardzo dobrą lekturą dla każdego, warto przeczytać ją ze zrozumieniem, nie tylko z przymusu związanego z maturą czy sprawdzianem w szkole.

Ten utwór Wyspiańskiego doczekał się ekranizacji, która miała swoją premierę 9 stycznia 1973r. Film wyreżyserował wybitny polski reżyser Andrzej Wajda. Główne role zagrali Ewa Ziętek (Panna Młoda) oraz Daniel Olbrychski (Pan Młody). Oprócz tego w filmie wystąpiło wielu wybitnych aktorów, np.: Emilia Krakowska, która wcieliła się w rolę Marysi czy Marek Perepeczko, który odegrał rolę Jaśka.

Sam dramat można byłoby wykorzystać w obecnych czasach. Dzisiaj polskie społeczeństwo, co prawda nie jest już podzielone na stany, ale również jest mocno skonfliktowane. Wolność ojczyzny, patriotyzm - to wartości, które powinny być niezwykle istotne dla każdego obywatela naszego kraju. Dziś nasze poczucie bezpieczeństwa i swobody jest mocno zagrożone. Zachęcam do lektury „Wesela”.